

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๔๔

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า พรรคพัฒนาสังคมได้รับจดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ พรรคพัฒนาสังคมได้จัดตั้งพรรคมาครบกำหนดเก้าสิบวัน หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคม จึงมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมไม่ได้ จัดทำรายงานการดำเนินการทางการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาขึ้นต่อนายทะเบียนภายในกำหนด เดือนมีนาคม ๒๕๔๔ มีเหตุให้ยุบพรรคพัฒนาสังคมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาสังคม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นครบเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นต้อง จัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศ ให้สาธารณชนทราบ เมื่อพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ก็มีเหตุที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ กรณี พรรคพัฒนาสังคม หัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมชี้แจงต่อศาลทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา มีข้อความทำนองเดียวกันว่า พรรคพัฒนาสังคมได้จัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคพัฒนาสังคม ในรอบปี ๒๕๔๓ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และได้แจ้งให้นายทะเบียน ทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ สำเนาแบบรายงานการดำเนินการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) ฉบับที่มีการประทับตราจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยประทับตรา เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ปราบกฏเลขทะเบียนรับที่ ๕๕๓๒ ที่มีได้นำส่งฉบับที่มีการประทับตรา ดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญในตอนแรกเพราะเห็นว่าการถ่ายสำเนาเอกสารดังกล่าวจากต้นฉบับไม่ชัดเจน

ทั้งนี้ พรรคพัฒนาสังคมได้ยื่นเอกสารแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรค (แบบ ท.พ. ๘) ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ประทับตราของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงเลขรับที่ ๕๕๓๒ ต่อศาลด้วย พิจารณาข้ออ้างของพรรคพัฒนาสังคม เห็นว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคพัฒนาสังคมต่อศาลรัฐธรรมนูญหัวหน้าพรรคพัฒนาสังคมชี้แจงแต่เพียงว่า เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ พรรคพัฒนาสังคมได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๔๓ ที่ผ่านมากถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้ว ไม่มีรายละเอียดว่า ผู้ใดเป็นผู้นำส่งรายงาน ผู้รับเป็นใคร และได้ระบุเลขที่ลงรับไว้หรือไม่ อย่างไร เพิ่งมีรายละเอียดที่แถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญเวลาต่อมาว่า พรรคพัฒนาสังคมได้ยื่นสำเนาแบบรายงานการดำเนินงานกิจการทางการเมืองของพรรค ตามแบบ ท.พ. ๘ ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย โดยนายทะเบียนพรรคการเมือง ประทับตรารับเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ปราบกฏตามเลขทะเบียนรับที่ ๕๕๓๒ แต่ผู้ถูกร้องพรรคพัฒนาสังคมไม่ได้นำส่งฉบับที่มีการประทับตราดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญในครั้งแรกเพราะเห็นว่าสำเนาไม่ชัดเจน พรรคพัฒนาสังคมจึงได้จัดส่งสำเนาแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคพัฒนาสังคมในคราวนี้ ซึ่งมีตราประทับของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงเลขรับที่ ๕๕๓๒ ซึ่งเป็นพิรุณ เกี่ยวกับเอกสารที่ข้อที่อ้างว่าได้ส่งเอกสารตามทางการตามระเบียบของทางราชการแล้วนั้น ก็ได้ความจากคำแถลงของนายทะเบียนพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่แถลงเป็นลายลักษณ์อักษรและที่แถลงด้วยวาจาต่อศาลได้ความทำนองเดียวกันว่า จากการตรวจสอบสมุดคู่มือการรับหนังสือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ พบว่ามีรายการลงรับหนังสือของพรรคพัฒนาสังคม เลขรับที่ ๕๕๓๑ เรื่องส่งรายงานการจัดตั้งสาขา และเลขรับที่ ๕๕๓๒ เรื่องส่งทะเบียนสมาชิกพรรค และในสมุดทะเบียนคู่มือการจ่ายหนังสือพบว่า เรื่องดังกล่าวมีรายชื่อ “จันทร” ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับลายมือชื่อนางจันทร หรือมนชนก ม่วงมั่งมี เลขาธิการพรรคพัฒนาสังคมลงชื่อรับเรื่องคืนเพื่อไปมอบให้ผู้รับผิดชอบโดยตรง และมีข้อสังเกตคือ แบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคพัฒนาสังคม (แบบ ท.พ. ๘) ที่ พนส ๐๐๒๐/๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ไม่มีการประทับตรารับเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเช่นเดียวกับหนังสือของพรรคพัฒนาสังคม ที่ พนส ๐๐๒๐/๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ หรือหลักฐานการรับหนังสือที่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงลายมือชื่อรับหนังสือของพรรคการเมืองต่าง ๆ ไว้แล้ว เช่นเดียวกับหนังสือของพรรคพัฒนาสังคม ที่ พนส ๐๐๒๑/๔๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ และหนังสือพรรคพัฒนาสังคม ที่ พนส ๐๐๒๐/๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ มีจำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งมีเลขที่เดียวกัน ลงวันที่เดียวกันแต่เป็นคนละเรื่องกัน แสดงว่าที่พรรคพัฒนาสังคมอ้างว่า ได้ส่งแบบรายงานการดำเนินงานกิจการทางการเมืองในรอบปี ๒๕๔๓ ที่ผ่านมา เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔

เป็นเรื่องรายงานการจัดตั้งสาขาพรรค และเรื่องลงทะเบียนสมาชิกพรรค ที่พรรคพัฒนาสังคมอ้างว่า ได้ส่งแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคพัฒนาสังคมต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) ที่ พนส ๐๐๒๐/๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๔ และที่ พนส ๐๐๒๑/๔๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ เป็นหนังสือที่มีเลขรับในเรื่องอื่น ๆ แต่พรรคพัฒนาสังคมได้นำมาเป็นเลขลงรับในเรื่องรายการกิจการทางการเมืองของพรรคที่ส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญในภายหลัง เพื่อให้ศาลเชื่อว่าได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ แล้ว ข้อเท็จจริงน่าจะเชื่อได้ว่าได้นำเลขลงรับในเรื่องอื่นมาใส่ในเรื่องรายงานกิจการทางการเมือง แต่ตามความเป็นจริงพรรคพัฒนาสังคมไม่ได้ส่งรายงานกิจการทางการเมืองภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย และตามข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคพัฒนาสังคม ได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการการเลือกตั้ง (นายทะเบียนพรรคการเมือง) เพื่อขอทบทวนการพิจารณาคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีที่นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการยุบพรรคพัฒนาสังคม โดยอ้างว่า มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและไม่มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งประกอบได้ว่า พรรคพัฒนาสังคมไม่ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรค กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคพัฒนาสังคมได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาสังคม

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ